SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 408/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť K. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. V. Č., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv nečinnosťou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s krádežou motorového vozidla ... a požadovanou náhradou škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v uvedenej veci a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2008 doručená sťažnosť K. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv nečinnosťou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) v súvislosti s krádežou motorového vozidla ... (ďalej len „motorové vozidlo“) a požadovanou náhradou škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím ministerstva vnútra v uvedenej veci.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo 20. novembra 1993 odcudzené jeho motorové vozidlo. Vyhľadávanie a pátranie po páchateľovi krádeže bolo bezvýsledné. Takmer po piatich rokoch, 10. augusta 1998, príslušníci Policajného zboru odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín uvedené motorové vozidlo zaistili. Následne 21. augusta 1998 bol sťažovateľ prostredníctvom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. vyzvaný, aby si motorové vozidlo prevzal, čo aj urobil.

Technický stav motorového vozidla bol však pozmenený. Bola zmenená farba karosérie vozidla a pôvodný dieslový motor bol vymenený za *„opotrebený benzínový“*. Sťažovateľovi tak vznikli ďalšie administratívne náklady v súvislosti so splnením zákonných podmienok na ďalšie riadne užívanie motorového vozidla, vrátane získania potrebných dokladov (v nadväznosti na zmeny technického stavu).

V priebehu vybavovania potrebných dokladov sťažovateľ zistil, že len pár mesiacov po krádeži, 15. apríla 1994, umožnili príslušníci Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru G. (ďalej len „PZ G.“) prihlásenie uvedeného motorového vozidla do evidencie motorových vozidiel v prospech nového prevádzkovateľa (ako dovoz zo zahraničia) a vydali tomuto vozidlu nový technický preukaz s prideleným EVČ.: ..., pričom podľa jeho zistení *„... všetky doklady na základe ktorých bol TP vystavený sa stratili a v G. nie sú archivované...“*.

Sťažovateľ nadobudol podozrenie, že v súvislosti s vydaním nových dokladov a prihlásením motorového vozidla do evidencie motorových vozidiel mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu samotnými príslušníkmi Policajného zboru služobne zaradenými na PZ G., preto podal viacero trestných oznámení (podnetov na začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania trestného činu).

Na základe podnetu sťažovateľa zo 16. decembra 1998 Inšpekčný odbor Úradu inšpekčnej služby Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky po prešetrení

vec vedenú pod sp. zn. ČST: UIS–59/03–PO–99 odložil 12. marca 1999 v zmysle § 159 ods. 1 Trestného poriadku [v tom čase platného zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, ďalej len „Trestný poriadok“]. Podnet sťažovateľa z 19. septembra 2003 poverený policajný orgán odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite Úradu inšpekčnej služby Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) uznesením sp. zn. ČST: ÚIS–100/KOK–2003 z 24. októbra 2003 odmietol podľa § 159 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania. Sťažovateľovu sťažnosť podanú proti tomuto rozhodnutiu prokurátor Vojenskej obvodnej prokuratúry B. (ďalej len „prokurátor“) uznesením sp. zn. Opn 7158/03 z 1. marca 2004 zamietol ako nedôvodnú. Na základe ďalšieho podnetu sťažovateľa úrad inšpekčnej služby uznesením sp. zn. ČST: ÚIS–100/KOK–2003 z 30. júna 2005 vec podozrenia z trestného činu odložil s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s tým, že došlo k premlčaniu trestného stíhania vzhľadom na dobu, kedy sa skutok mal stať (15. apríla 1994), a na znaky trestného činu, ktoré mohol vykazovať. Sťažovateľovu sťažnosť podanú proti tomuto rozhodnutiu zamietol prokurátor uznesením sp. zn. Opn 7458/03 z 12. decembra 2005 ako nedôvodnú. Uznesenie prokurátora bolo sťažovateľovi doručené 15. decembra 2005.

Sťažovateľ podal na postup policajných orgánov aj niekoľko sťažností, ktoré prešetroval odbor kontroly a vybavovania sťažností Úradu kontroly ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „odbor kontroly“) pod č. p.: ÚK–269/Sť–99, ÚK–226/S–2003, ÚK 526/Sť–2003 a ÚK–123/Sť–2006 bez zistenia porušenia zákona zo strany príslušníkov Policajného zboru. Posledná z označených vecí bola vybavená 16. februára 2007.

Podaním zo 4. apríla 2005 doplneným ďalším podaním zo 14. októbra 2005 uplatnil sťažovateľ voči ministerstvu vnútra nárok na náhradu škody v predmetnej veci v dôsledku nesprávneho úradného postupu, resp. nezákonného rozhodnutia. Ministerstvo vnútra žiadosti sťažovateľa odmietlo vyhovieť s odôvodnením, že sťažovateľom uplatňované nároky sú premlčané.

Sťažovateľ sa 25. júla 2005 obrátil na Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobou o náhradu škody proti ministerstvu vnútra. Okresný súd uznesením č. k. 22 C 202/2005–30 z 31. októbra 2005 sťažovateľovi uložil, aby v lehote 15 dní odstránil nedostatky návrhu na začatie konania tak, že *„… uvedie čoho sa presne voči odporcovi domáha tak, že uvedie presný, jasný, zrozumiteľný a vykonateľný petit a súčasne pravdivo opíše rozhodujúce skutočnosti – uvedie, či sa domáha náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 58/1969 Zb. resp. podľa zákona č. 514/2003 Z. z. buď za nesprávny úradný postup alebo za nezákonné rozhodnutie“.* V neskoršom uznesení č. k. 22 C 202/2005–36 zo 6. júna 2006 okresný súd okrem iného konštatoval, že sťažovateľ *„… v požadovanej 15 – dňovej lehote neodstránil vady návrhu na začatie konania, čiže neuviedol dôvody na priznanie náhrady škody, ani skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že došlo k takej ujme, ktorá by zodpovedala výške požadovanej náhrady škody“.*

Od 26. marca 2007 sa sťažovateľ opäť opakovane obracal na ministerstvo vnútra s požiadavkou na náhradu škody.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ uvádza: *„Podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky podávam sťažnosť na porušovateľa mojich práv v súvislosti s krádežou môjho osobného automobilu značky ... v novembri 1993 a s následnými problémami po tom, čo sa predmetný automobil 21. augusta 1998 po piatich rokoch našiel po náhodnom zistení, že pochádza z krádeže.*

Vozidlo bolo po piatich rokoch neoprávneného užívania značne opotrebované a polícia páchateľovi krádeže a falšovateľovi dokladov vydala k vozidlu, napriek výmene motora naftového za opotrebovaný benzínový, prestriekaní farby bielej na čiernu a viditeľne prerazené číslo karosérie nové, falošné doklady. Okolnosti krádeže sa dosiaľ nevyšetrovali, ani nevyšetrili !

Po opakovaných požiadavkách a sťažnostiach na Ministerstvo vnútra SR na nečinnosť polície som na riešenie situácie požiadal o pomoc i Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky. Žiadal som o určenie zavinenia zodpovednosti Ministerstvom vnútra SR za vzniknutú situáciu a o nahradenie spôsobenej škody mne, ako majiteľovi vozidla.

…

Ministersto vnútra SR hrubo porušuje moje právo zaručené Ústavou Slovenskej republiky na odškodnenie za ukradnutie môjho motorového vozidla policajtmi, čo nikdy nevyvrátilo, za sfalšovanie jeho dokladov, za technickú a vizuálnu premenu vozidla k nepoznaniu majiteľa a za čas neoprávneného, 5 ročného užívania auta dvomi cudzími osobami bez toho, že by niekedy Ministerstvo vnútra SR túto skutočnosť vyvrátilo, alebo iba náznakom spochybnilo, že sa tak nestalo !

Nakoľko som skutočne 10 rokov robil opatrenia, aby Ministerstvo vnútra SR toto odškodnenie vykonalo, nenašiel som pochopenie, a preto som volil vybavenie formou občianskeho protestu, čo s celou dokumentáciou zasielam na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Mám osemdesiatjeden rokov a verím, že sa dožijem toho, že Ústavný súd SR vysloví nález, že nesprávnym rozhodnutím Ministerstva vnútra SR boli porušené moje základné ústavné práva a dôjde k nahradeniu mne vzniknutej škody, ktorú vyčísľujem na 2 450 715,- Sk a ktorú chápem ako celkovú škodu, ktorú mi Ministerstvo vnútra SR spôsobilo za pätnásť rokov od doby, čo mi bolo auto ukradnuté neznámym páchateľom a desať rokov môjho vyšetrovania a dokazovania, ktoré si nikto nevšímal, nikdy nepreveroval a trvalo odmieta označiť a potrestať vinníkov z radov polície, resp. Ministerstva vnútra SR, ktorí na odcudzené auto vydali nové doklady atak ukradnuté auto zlegalizovali, aby mohlo byť uvedené do cestnej prevádzky dvomi cudzími osobami.

Neverím v až takú neschopnosť vyšetrovacích orgánov, a preto nedoriešenie prípadu mohlo byť iba úmyselné ! Podčiarkujem, že v prípade sa nevyšetrovalo, nikdy nič nevyšetrilo, ale utajovalo, zavádzalo aj klamalo, na čo som opakovane na mnohých miestach upozorňoval a dokazoval!

...

Z uvedených dôvodov navrhujem po preštudovaní mnou zaslaných spisových materiálov, aby Ústavný súd SR po prejednaní sťažností rozhodol nasledovne :

Ministerstvo vnútra SR porušilo základné ústavné právo K. K., bytom B. za nečinnosť vo veci krádeže motorového vozidla značky ... a sfalšovanie dokladov k tomuto vozidlu podľa č. 127 Ústavy Slovenskej republiky.

Ministerstvo vnútra SR je povinné nahradiť vyčíslenú škodu sťažovateľovi do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

Ministerstvo vnútra SR je povinné zaplatiť náhradu trov konania na adresu jeho právneho zástupcu ... do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť sťažovateľa napriek jeho zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 zákona o ústavnom súde, predovšetkým

neobsahuje presné označenie základných práv, ktorých porušenie žiada sťažovateľ vysloviť, ako ani presné označenie konkrétneho konania, v ktorom malo dôjsť k nečinnosti ministerstva vnútra. Napriek tomu je z jej obsahu zrejmé, že námietky sťažovateľa smerujú k skutočnosti, že vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu v súvislosti s vydaním nových dokladov a prihlásením motorového vozidla, ktoré bolo sťažovateľovi ukradnuté, do evidencie motorových vozidiel mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu samotnými príslušníkmi Policajného zboru služobne zaradenými na PZ G. V tejto súvislosti sa sťažovateľ sťažnosťou taktiež domáha uloženia povinnosti ministerstvu vnútra nahradiť mu škodu v sume 2 450 715 Sk.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy (všeobecné) rozhodujú v občianskoprávnych a trestnoprávnych veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Ochrana vlastníckeho práva porušeného spôsobením majetkovej škody v dôsledku prípadného nesprávneho úradného postupu štátnych orgánov patrí do právomoci všeobecných súdov [§ 3 ods. 1 písm. a) a d), § 9 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a § 1 až § 4, § 18 a § 26 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pokiaľ ide o prípadný nesprávny úradný postup alebo nezákonné rozhodnutie štátnych orgánov do 1. júla 2004].

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv v súvislosti s namietaným nesprávnym úradným postupom alebo nezákonnými rozhodnutiami orgánov Policajného zboru, resp. ministerstva vnútra mohol podľa platnej právnej úpravy domáhať priamo pred všeobecnými súdmi žalobou v občianskom súdnom konaní za podmienok ustanovených zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, resp. zákonom č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Právomoc všeobecných súdov poskytnúť v tomto smere ochranu sťažovateľovým majetkovým právam týkajúcim sa nároku na náhradu škody vylučuje (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o povinnosti ministerstva vnútra alebo iného orgánu štátnej moci, nahradiť sťažovateľovi škodu spôsobenú údajným nezákonným postupom alebo rozhodnutiami. Nevyužitie dostupného právneho prostriedku ochrany vlastných práv, o ktorom prináleží konať a rozhodnúť všeobecným súdom, alebo nesplnenie zákonných podmienok jeho uplatnenia nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy.

Ústavný súd z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Pokiaľ sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že ministerstvo vnútra nečinnosťou vo veci krádeže motorového vozidla a sfalšovania dokladov k tomuto vozidlu porušilo jeho základné práva (ktoré bližšie neoznačil), ústavný súd na základe listín predložených samotným sťažovateľom konštatuje, že podnety sťažovateľa na začatie trestného stíhania boli preverené a vybavené ešte v období do konca roka 2005. Sťažnosti sťažovateľa na postup policajných orgánov boli prešetrené taktiež, a to odborom kontroly pod č. p.: ÚK–269/Sť–99, ÚK–226/S–2003, ÚK 526/Sť–2003 a ÚK–123/Sť–2006. Posledná z označených vecí bola vybavená listom zo 16. februára 2007. O jeho obsahu sa sťažovateľ dozvedel najneskôr do 26. februára 2007, keď naň písomne reagoval.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd poukazuje na § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od

právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom vo vzťahu k tým konaniam alebo rozhodnutiam týkajúcim sa bezprostredne veci krádeže motorového vozidla a sfalšovania dokladov k tomuto vozidlu, ktoré boli z obsahu príloh pripojených k jeho sťažnosti identifikovateľné.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2008